

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Gwybodaeth Iechyd i Deithwyr) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 2) 2020

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Gwybodaeth Iechyd i Deithwyr) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 2) 2020.

Vaughan Gething
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

11 Rhagfyr 2020

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud diwygiadau i Reoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol") a Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd i Bersonau sy'n Teithio i Gymru etc.) 2020 ("Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd").

Rheoliadau Teithio Rhyngwladol

Yn ddarostyngedig i esemptiadau penodedig, tan 10 Gorffennaf 2020, roedd y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn ei gwneud yn ofynnol i bob teithiwr sy'n cyrraedd Cymru o'r tu allan i'r Ardal Deithio Gyffredin (h.y. yr ardal ffiniau agored sy'n cynnwys y Deyrnas Unedig, Ynysoedd y Sianel, Ynys Manaw a Gweriniaeth Iwerddon) ddarparu ei fanylion cyswllt a gwybodaeth am ei daith – a hunanynysu am gyfnod o 14 o ddiwrnodau. O 10 Rhagfyr 2020, mae'r cyfnod hunanynysu wedi'i leihau i 10 niwrnod¹.

Diwygiwyd y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol gan Reoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd i Deithwyr) (Cymru) (Diwygio) 2020 er mwyn (ymhlith pethau eraill) cyflwyno eithriad rhag y gofyniad ynysu i deithwyr sy'n cyrraedd o wledydd a thiriogaethau penodedig, a elwir yn "wledydd eithriedig".

Mae'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol hefyd yn rhoi pwerau i bersonau penodedig mewn amgylchiadau penodedig gyhoeddi hysbysiadau cosb benodedig mewn perthynas â throseddau a gyflawnwyd o dan y rheoliadau, gan gynnwys mewn perthynas â throseddau am fethu â chydymffurfio â'r gofynion hunanynysu.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol er mwyn:

- i. Gweithredu newidiadau a nodwyd gan y Gydganolfan Biddiogelwch o ran statws risg iechyd cyhoeddus rhai gwledydd neu diriogaethau, fel sy'n angenrheidiol er mwyn diogelu iechyd y cyhoedd; a
- ii. newid swm yr hysbysiad cosb benodedig y gellir ei roi mewn perthynas â methiant i hunanynysu o dan y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol.

Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd

Mae Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd yn ei gwneud yn ofynnol i weithredwyr gwasanaethau teithwyr awyr neu forol masnachol sy'n cyrraedd Cymru o'r tu allan i'r ardal deithio gyffredin ddarparu gwybodaeth benodol i deithwyr sy'n defnyddio'r gwasanaethau hynny, yn ymwneud â mesurau sy'n cael eu cymryd yn y Deyrnas Unedig mewn ymateb i nifer yr achosion o'r coronafeirws a'i ledaeniad, gan gynnwys mesurau sy'n ofynnol o dan y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol.

¹ Rheoliad 2 o Reoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio a Chyfyngiadau Rhyngwladol) (Diwygio) (Rhif 3) (Cymru) 2020

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd er mwyn:

- i. newid swm yr hysbysiad cosb benodedig y gellir ei roi o dan y Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd; a
- ii. gwneud diwygiadau canlyniadol i adlewyrchu diwygiadau a wnaed gan Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio a Chyfyngiadau Rhyngwladol) (Diwygio) (Rhif 3) (Cymru) 2020 i'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol i leihau'r cyfnod y mae'n ofynnol i berson hunanynysu o 14 o ddiwrnodau i 10 niwrnod.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Dod i rym

Yn unol ag adran 11A(4) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946, hysbyswyd y Llywydd y bydd y Rheoliadau yn dod i rym llai na 21 o ddiwrnodau ar ôl gosod yr offeryn yn y Senedd.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Nid yw'r diwygiadau yn y Rheoliadau hyn yn newid y ffaith bod hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a Siarter Hawliau Sylfaenol Ewrop yn gysylltiedig â'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd; mae'r Llywodraeth o'r farn y gellir eu cyfiawnhau at ddiben atal lledaeniad clefydau heintus a/neu y caniateir yr ymyriad ar y sail ei fod yn anelu at gyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a rheoliadau a wnaed oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Gwneir y Rheoliadau drwy ddiwyddu ar y pwerau yn adrannau 45B a 45P(2) o Ddeddf 1984. Mae'r Memorandwm Esboniadol i'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd yn rhoi rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn.

4. Diben y deddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Rheoliadau Teithio Rhyngwladol

Gwnaed y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol ar 5 Mehefin 2020 a daethant i rym ar 8 Mehefin 2020 mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd a berir gan nifer yr achosion o'r coronafeirws a'i lledaeniad.

Mae'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn cael eu hadolygu'n rheolaidd ac mae newidiadau wedi'u gwneud i'r rhestr o'r gwledydd a'r tiriogaethau esempt na fyddai'n

ofynnol i deithwyr hunanynysu ar ôl cyrraedd Cymru o'r manau hynny – yn fwyaf diweddar ar 28 Tachwedd 2020.

Mae'r cyngor sydd bellach wedi dod i law oddi wrth y Gydganolfan Bioddiogelwch yn dangos bod y risg i iechyd y cyhoedd, yn sgil nifer yr achosion o'r coronafeirws a'i ledaeniad, wedi cynyddu yn yr Ynysoedd Dedwydd. Ar sail y cyngor hwn, mae Llywodraeth Cymru o'r farn y dylai gofynion hunanynysu yn awr gael eu cyflwyno ar gyfer teithwyr sy'n dod i Gymru o'r gwledydd hynny.

Mae'r Rheoliadau hefyd yn ychwanegu Botswana a Sawdi Arabia at y rhestr o wledydd a thiriogaethau esempt. Mae hyn wedi'i seilio ar y data a ddaeth i law oddi wrth y Gydganolfan Bioddiogelwch sy'n dangos bod y risg i iechyd y cyhoedd yn sgil nifer yr achosion o'r coronafeirws a'i ledaeniad wedi lleihau yn y gwledydd hynny. Ni fydd yn ofynnol felly i deithwyr o'r gwledydd hynny hunanynysu pan fyddant yn cyrraedd Cymru.

Bydd y gofynion diwygiedig yn dod i rym ar gyfer unrhyw deithwyr sy'n cyrraedd yr Ardal Deithio Gyffredin o'r gwledydd neu'r tiriogaethau hynny am 4.00 a.m. ddydd Sadwrn 12 Rhagfyr 2020 neu wedi hynny.

Mae'r Rheoliadau hefyd yn diwygio swm yr hysbysiad cosb benodedig y gellir ei roi am fethu â chydymffurfio â'r gofynion hunanynysu o dan y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol, gan ddisodli'r swm penodol o £1000 â graddfa symudol sy'n dechrau ar £500 am drosedd gyntaf.

Bydd y newid hwn hefyd yn dod i rym am 4.00 a.m. ddydd Sadwrn 12 Rhagfyr 2020.

Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd

Gwnaed Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd ar 15 Mehefin a daethant i rym ar 16 Mehefin mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd sy'n cael ei achosi gan nifer yr achosion o'r coronafeirws a'i ledaeniad.

Rhaid adolygu'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd bob 21 o ddiwrnodau a'i gwneud yn ofynnol i weithredwyr gwasanaethau teithwyr rhyngwladol sy'n dod o'r tu allan i'r ardal deithio gyffredin i faes awyr, hofrenfa neu borthladd yng Nghymru roi gwybodaeth benodol i deithwyr am iechyd y cyhoedd sy'n ymwneud â'r coronafeirws.

Mae'r cyfnod gofynnol o hunanynysu a osodir gan y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol ar bobl sy'n dod i Gymru ar ôl bod dramor wedi gostwng o 14 o ddiwrnodau i 10 niwrnod o dan Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio a Chyfyngiadau Rhyngwladol) (Diwygio) (Rhif 3) (Cymru) 2020. Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud diwygiadau canlyniadol i Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd Er mwyn adlewyrchu hyn, mae'r Rheoliadau yn newid y cyfeiriad a wneir yn yr wybodaeth iechyd cyhoeddus sydd i'w darparu i deithwyr o dan y Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd o gyfnod hunanynysu o 14 o ddiwrnodau i gyfnod hunanynysu o 10 niwrnod.

Mae'r Rheoliadau hefyd yn diwygio swm yr hysbysiad cosb benodedig y gellir ei roi o dan y Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd, gan ddisodli'r swm penodol o £4000 â graddfa symudol sy'n dechrau ar £1000 am drosedd gyntaf.

Bydd y newidiadau hyn i Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd hefyd yn dod i rym am 4.00am ddydd Sadwrn 12 Rhagfyr 2020.

Ni fydd yr un o'r diwygiadau i'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol na'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd a wneir gan y Rheoliadau diwygio diweddaraf yn effeithio ar y gofynion o dan y Rheoliadau hynny i bersonau sy'n cyrraedd yr Ardal Deithio Gyffredin cyn i'r diwygiadau ddod i rym.

Mae Gweinidogion Cymru o'r farn fod y diwygiadau hyn yn gymesur â'r hyn y maent yn ceisio ei gyflawni, sef ymateb i fygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.

5. Ymgynghori

Oherwydd y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd y cyhoedd brys, ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Aseiad Effaith Rheoleiddiol

Ni chynhaliwyd unrhyw aseiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd yr angen i'w rhoi ar waith ar fyrder i ymdrin â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.